

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«СПЕЦРИСУНОК»

підготовки другого (магістерського) рівня
спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
освітньо-професійної програми Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «СПЕЦРИСУНОК» підготовки другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньою програмою Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Розробник: Тарасюк І. І., кандидат архітектури, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Каленюк О. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № 1 від 29.08. 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Каленюк О. М.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин / кредитів 300/10	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік навчання – 1, 2 Семестр 1 – 3-й
ІНДЗ: немає	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Другий (магістерський) рівень	Лекції - 6 год.
		Лабораторні – 130 год.
		Самостійна робота - 146 год. Консультації - 18 год.
Мова навчання українська		Форми контролю: екзамени

II. Інформація про викладача

ППП	Тарасюк Іван Іванович
Науковий ступінь	кандидат архітектури
Вчене звання	доцент кафедри образотворчого мистецтва
Контактна інформація	+38 050 6436915; e-mail: Tarasyuk@ynu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис освітнього компоненту

1. Анотація до курсу

Освітній компонент «Спецрисунок» відноситься до базових освітніх компонентів підготовки магістрів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» денної форми навчання, основою, якої є продовження послідовного навчання шляхом виконання різних завдань з натури. Вивчення натури в процесі виконання начерків з живої моделі має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображувальної мови: композиції, тонових, пластичних, просторових та світлотіньових співвідношень. Вся система навчання рисунка повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчої особистості, професіонала-митця. Основою викладання освітнього компонента є виконання академічних постановок з натури. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Цей освітній компонент поєднує виконання лабораторних занять і самостійної роботи.

2. Пререквізити: «Композиція», «Теорія академічного рисунку і пластична анатомія», «Рисунок», «Теорія та науковий аспект сучасного образотворчого мистецтва».

Постреквізити: «Асистентська практика», «Сучасне декоративне мистецтво», «Актуальні мистецькі практики», «Виробнича практика (переддипломна)», «Маркетинг творів образотворчого мистецтва», «Сучасні методики навчання», «Сучасні комп'ютерні технології в мистецтві», «Кваліфікаційна робота».

3. Мета і завдання освітнього компонента – забезпечити випускника спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» професійною підготовкою з високим рівнем художньої майстерності в зображенні однофігурної, двофігурної та багатофігурної композиції.

Завдання:

- формувати фахівців, здатних створювати високохудожні оригінальні твори у галузі образотворчого та декоративного мистецтва, проводити інноваційну діяльність на основі сучасних тенденцій розвитку національного та зарубіжного мистецтва.
- навчити студента професійного рисунка в зображенні людського тіла;
- навчити закономірностей моделювання деталей зображення фігури людини різними графічними матеріалами;
- легко орієнтуватись в теоретичних і методичних питаннях наочності і навчання, знати і володіти цими важливими засобами, які сприяють засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу;
- знати історію методів викладання рисунка, вміти аналізувати твори мистецтва; володіти методикою викладання рисунку, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу.

4. Результати навчання :

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Специрисунок» здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби, як відображення соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Специрисунок» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 02. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПР 03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ПР 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.

5. Структура освітнього компонента

Заліковий кредит №1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Рисунок півфігури людини з натури.						
Тема 1. Рисунок півфігури						

людини з руками на нейтральному тлі. Формат А1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	59	2	30	24	3	IPC/ 20
Разом за модулем 1	59	2	30	24	3	20
Змістовий модуль 2. Малюнок півфігури людини в складному ракурсі.						
Тема 2. Рисунок півфігури людини з руками в складному ракурсі. Формат А 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	59	2	30	24	3	IPC/20
Разом за модулем 2	59	2	30	24	3	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МКР/60
Інше (вказати)						
Всього за модулем 1,2 годин / балів	118	4	60	48	6	100

Заліковий кредит №2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 3. Рисунок фігури людини.						
Тема 3. Рисунок фігури людини при штучному освітленні. Формат А-1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	54	1	26	24	3	IPC/20
Разом за модулем 3	54	1	26	24	3	20
Змістовий модуль 4. Рисунок фігури людини в складному ракурсі.						
Тема 4. Рисунок фігури людини в складному ракурсі. Формат А 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	54	1	26	24	3	IPC/ 20
Разом за модулем 4	54	1	26	24	3	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МКР/60
Інше (вказати)						
Всього за модулем 3,4 годин / балів	108	2	52	48	6	100

Заліковий кредит №3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Кон	*Форма контролю
-------------------------------	--------	------	--------	-----------	-----	-----------------

					с.	/ Бали
Змістовий модуль 5. Рисунок двофігурної постановки.						
Тема 5. Рисунок двофігурної постановки. Формат А 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	37	-	9	25	3	ІРС/ 20
Разом за модулем 5	37	-	9	25	3	20
Змістовий модуль 6. Рисунок двофігурної постановки (тематична постановка).						
Тема 6. Рисунок двофігурної постановки (тематична постановка). Формат А 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	37	-	9	25	3	ІРС/ 20
Разом за модулем 6	37	-	9	25	3	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МКР/ 60
Всього за модулем 5,6 годин / балів	74	-	18	50	6	100
Всього годин за освітній компонент	300	6	130	146	18	

*Форма контролю: ІРС – індивідуальна робота студента, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна та творча робота здобувачів магістерського рівня освіти має на меті засвоєння умінь та навиків в роботі з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення набутих знань та творчого пошуку, сприяє краще організувати свій навчальний та творчий час, працювати з літературою та з сучасною інформаційними ресурсами. Освітній компонент «Спецрисунок» дисциплінує розум, творче мислення, відпрацьовує вміння формувати свої творчі думки, сприяє краще засвоїти навиків та майстерність в рисунку. Надає можливість реалізовувати свої здібності в контексті сучасної інформації в образотворчому мистецтві.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Заліковий кредит №1. Рисунок півфігури людини з руками.		
1.	Рисунок півфігури людини з бічним освітленням. Формат А 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	48
	Разом за модулем 1.	48
Заліковий кредит №2. Рисунок фігури людини в інтер'єрі.		
2.	Рисунок фігури людини в складному ракурсі, з тоновим моделюванням форми. Формат 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	48
	Разом за модулем 2.	48
Заліковий кредит №3. Рисунок двофігурної постановки.		

3.	Рисунок двофігурної постановки. Формат 1 аркуш. Матеріал: на вибір - олівець, соус, сангіна, вугілля.	50
	Разом за модулем 3.	50
	Всього годин	146

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (щодо відвідування занять).

Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини). Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу. На розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись замість практичної поточної роботи участь у конкурсі чи виставці в період залікового кредиту, якщо він експонував роботу графічного мистецтва. Згідно 2022 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Політика щодо академічної доброчесності.

Виконання практичних завдань повинно бути повністю самостійним, без допомоги сторонніх осіб. Очікується, що здобувачі будуть дотримуватись етичних норм та не допускати обману та плагіату. Обман та плагіат включають роботи, які не є особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перекладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, здобувачі, повинні здати усі поточні роботи перед здачею модульної контрольної роботи. Здача екзаменів ОК «Спецрисунок» проводиться в терміни визначені деканатом. Екзаменаційна оцінка виставляється на основі поточного (40 балів) та підсумкового (60 балів) контролю відповідного залікового кредиту.

Поточне оцінювання

Оцінка за 20-ти бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
17-20	“Відмінно” –робота виконана на високому художньому рівні, технічно бездоганна, визначається творчим підходом, гармонійна в тоновому трактуванні., має творче підґрунтя.
13-16	«Дуже добре» - робота виконана на доброму художньому рівні, технічно бездоганна, але не характеризується творчим підходом, або ж є незначні недоліки у трактуванні форм чи тоні.
9-12	“Добре” –робота, виконана на достатньому художньому рівні, має недоліки у тоновому трактуванні чи ліпці форми, має технічні помилки.
5-8	“Задовільно” – робота відповідають обраній темі, виконані на достатньому художньому рівні, допущені значні технічні недоліки.

3-5	«Достатньо» - лабораторна робота виконана на низькому художньому рівні. Технічно недосконала з відсутнім творчим підходом у композиційному та тональному трактуванні.
0-3	«Не задовільно» - лабораторна робота частково виконана або не виконана. Відсутні елементарні поняття техніки виконання, не вірна у композиційному та тоновому трактуванні.

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з освітнього компоненту «Спецрисунок» є екзамен – сумарна оцінка поточного і підсумкового контролю. Підсумковий контроль здійснюється у формі модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи - це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожною з яких студент може отримати максимально 60 балів. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля. Здобувач, якого не влаштовує підсумкова оцінка за результатами поточного та підсумкового контролю може підвищити її, здавши іспит, при цьому оцінка за модульну контрольну роботу, анулюється.

Студентам, які не набрали мінімальну кількість балів сумарно за поточні підсумкові роботи (60 балів), і не з'явилися на екзамен дозволяється перездача екзамену в другий термін встановлений деканатом. Крайній термін здачі екзамену дозволяється лише в присутності комісії з трьох чоловік включаючи викладача, який проводив лабораторні заняття.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему). На іспит виносяться основні практичні питання, типові та комплексні задачі, відповідно тем змістових модулів. В іншому випадку студент здає екзамен (практична робота за варіантами) в якій потрібно вирішити типові та комплексні задачі відповідно тем змістових модулів і бали за модульні контрольні роботи анулюються. Іспит здійснюється у формі практичної роботи:

Приклад варіанту завдання при складанні екзамена (практична робота):

Змістовий модуль 1: Рисунок півфігури з руками (штучне освітлення). Скомпонувати, побудувати півфігуру з тоновим та анатомічним аналізом в залежності від освітлення. Матеріали: папір формат А1, олівець.

Змістовий модуль 2: Рисунок фігури людини. Скомпонувати, побудувати фігуру з тоновим та анатомічним аналізом в залежності від освітлення. Матеріали: папір формат А1, олівець.

Змістовий модуль 3: Рисунок фігури людини в складному ракурсі. Скомпонувати, побудувати фігуру з тоновим та анатомічним аналізом в залежності від освітлення. Матеріали: папір формат А1, олівець.

При оцінюванні враховується розуміння принципів створення композиції, вміння грамотно використовувати виразні засоби малюнку, лінійно-конструктивна побудова, тональне рішення і володіння технікою малюнка. Узагальнення. Максимальна оцінка – 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Підсумкове оцінювання

Оцінка за 60-ти бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
54-60	«Відмінно» – практична робота в повній мірі відображає тему і виконана на високому мистецькому рівні, технічно бездоганна, включає творчий підхід у композиційному і тональному трактуванні.
40-53	«Дуже добре» - практична робота відповідає темі, виконана на високому художньому рівні, прослідковується творчий підхід у композиційному і тоновому трактуванні з незначними недоліками.
35-39	«Добре» – практична робота відповідає обраній темі, виконана на високому художньому рівні з незначними технічними недоліками.
30-34	«Задовільно» – практична робота відповідає обраній темі, допущені суттєві помилки в композиційному та тональному вирішенні. Низький технічний рівень виконання.
20-29	«Достатньо» - практична робота частково відповідає обраній темі, виконана на низькому художньому рівні. Допущені значні помилки в композиційному та тоновому трактуванні.
1-19	«Незадовільно» з можливістю повторного складання.» - практична робота частково або зовсім не відповідає обраній темі. Відсутні елементарні поняття технології виконання у композиційному та тоновому трактуванні. Низький художній рівень виконання.

Шкала оцінювання знань за екзамен

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	Непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література

1. Андрейканіч А. І. Курс пластичної анатомії людини: Навчальний посібник. – Чернівці: Букрек, 2010. 128 с.
2. Берлач О. П., Вахрамєєва Г.І. Рисунок і живопис в умовах плернерної практики : метод. рекомендації. Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. 28 с.
3. Берлач О. П. Перспектива в образотворчому мистецтві: методичні рекомендації і тестові завдання. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 8 с.
4. Берлач О. П. Засоби зображення предметів в перспективі: методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи з курсу «Перспектива в образотворчому мистецтві». Луцьк, 2017. 12 с.
5. Голубець О. Мистецтво ХХ століття : український шлях. Львів : Колір ПРО, 2012. 200 с.
6. Імена України. 100 митців. Автор – упоряд. С. І. Побожій. Суми. ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2020. 236 с.
7. Імпресіонізм і Україна / упор. А. Мельник. Київ : ПФ Галерея, 2011. 240 с.
8. Історія українського мистецтва : у 5 т. / гол. ред. Г. Скрипник ; НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2008-2012. Т. 5 : Мистецтво ХХ століття. 1048 с.
9. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. Київ : Грані-Т, 2006. 240 с.
10. Ложкіна А. Перманентна революція: мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст. Київ: ArtHuss, 2019. 544 с.
11. Мирончик П. В., Манохін В. П. Методичні вказівки до практичних занять по рисунку. Х.: ХНАМГ, 2001. 12 с.
12. Михайленко В. С., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304 с.
13. Опанащук М. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
14. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ — ХХІ століть / Ін-т проблем суч. мистецтва Акад. мистецтв України. Київ : 2008. 188 с.
15. Стельмашук Г. Українські митці у світі : матеріали до історії українського мистецтва ХХ ст. Львів : Априорі, 2013. 520 с.
16. Тарасюк І. І., Єфімова М. П. Виконання завдання "Рисунок поясного портрету з руками": методичний аспект. *Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти: матеріали наукових читань.* - Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2020. С. 70-72.
17. Тарасюк І. Лелик Я. Виконання завдання "Рисунок голови людини": методичний аспект. *Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти: матеріали наукових читань.*, м. Луцьк. СНУ імені Лесі Українки, 2019. С. 72-74.
18. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
19. Українське образотворче мистецтво : імена, життєписи, твори (ХІ — ХХІ ст.) / упор. І. В. Голод, Я. О. Кравченко, Н. Б. Козак, О. Д. Михайлюк, Р. М. Яців. Харків : Факт, 2013. 720 с.
20. Art of the 20th Century / Edited by Ingo F. Walther. Volume I. Painting, Volume II. Skulpture. New Media. – Koln: TASCHEN. 2005. 399 s., 840 s
21. Cumming Robert. Art. A visual History. DK (Dorling Kindersley), 2020. 414 s.
22. Todd Smith J. American Modernism. – Philadelphia: Museum of Art. 2018. 143 s.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. Figure Drawing Fundamentals – Lesson 1, The Process URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=gpH8T2CRILI>
2. Human Figure Proportions - Anatomy Master Class. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=GzaJS-udeDk>
3. GLR modeltekenen klassikale uitleg deel . URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=MHrbgBLiu5w>